

Рускитѣ „другари“ разбирали много добръ субективната мисълъ на поета: чорбаджиитѣ и турцитѣ въ България, съ хубавото управление на които ги запозналъ Христофоръ Петковъ, въ Русия се наричали помѣщници и руско правителство. Останалото се разбирало отъ само себе си. Въ България има „хайдушки сборища“ на Стара Планина, въ Русия — тайни кружки, въ които се рѣшавала сѣдбата на помѣщика и на царя. Робството и тукъ и тамъ създавало своитѣ врагове, героитѣ на свободата, които на едно мѣсто носятъ името Чавдаръ, на друго мѣсто Пугачевъ, Пестелевъ или др. — името не важи, то е нѣщо второстепенно, което нуждата сама посочва.

V.

Горнитѣ случки, които рисуватъ едва половината отъ живота на нашия герой, издаватъ основнитѣ елементи на неговия характеръ, постояннитѣ черти въ неговия духъ, които ще видимъ и въ произведенията му. Ботйовъ търси да разшири понятията си, да развие умътъ си, да разкрие пружинитѣ на обществения животъ, който е толкова неуреденъ, да разкрие тайнитѣ на неравенството, което му се хвърли прѣдъ очи още на Калоферската ученическа скамейка. И той намира всичко въ „несправедливата“ дѣлба хората на „бѣдни“ и „богати“, съзнание, при сформирание на което му спомогнаха и новитѣ общественно-литературни условия въ Русия. Но онова, което лежеше въ основата на неговото развитие — тука, въ руската срѣда — израсна още по-голъмо, още по-съвършено. Чувството къмъ красотата не напусна Ботйова никога, то го теглеше къмъ гората, къмъ Стара Планина, която крие въ себе си цѣлата поезия на българина, неговото понятие за красота, неговата естетика. Чавдаръ мечтае за тая Стара Планина —, той ще избѣга въ нейнитѣ красиви пригърдки, ще вкуси отъ сладоститѣ на нейната омайна